

Jerzy Tuszyński

Rola mikroprzedsiębiorstw w gospodarce krajowej

Ekonomiczne Problemy Usług nr 69, 187-201

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

JERZY TUSZYŃSKI

Uniwersytet Łódzki

ROLA MIKROPRZEDSIĘBIORSTW W GOSPODARCE KRAJOWEJ

Wprowadzenie

Jaką rolę pełnią mikroprzedsiębiorstwa w gospodarce krajowej? Czy są w ogóle potrzebne? Jeżeli tak, to czy rozwijać ten sektor? Czy czynić metodami makro- czy mikroekonomicznymi? Czym są dla gospodarki mikroprzedsiębiorstwa?

Przedsiębiorcy w gospodarce odgrywają według Kenta (1999) pięć zasadniczych ról:

- wprowadzają na rynek nowe produkty lub usługi;
- wprowadzają nowe technologie poprawiające efektywność i obniżające koszty;
- tworzą całe nowe branże produktów i usług dla rynków do tej pory nieistniejących;
- odkrywają nowe źródła zasobów i/lub nowe sposoby eksploatacji zasobów istniejących;
- reorganizują działające firmy¹ poprzez wprowadzanie innowacyjnych metod organizacji i zarządzania.

---

¹ A także całe branże.

Wszystkie te działania w dużej mierze są udziałem mikroprzedsiębiorstw² i wynikają z niezaprzeczalnego faktu, który Konfucjusz opisuje słowami: „wszystko, co teraz jest duże, kiedyś było małe, i nawet tysiąckilometrowa podróż zaczyna się od pierwszego kroku”.

Wydaje się, że nie ma prawie żadnego dużego, znanego przedsiębiorstwa czy korporacji, które nie zaczynałyby swojego rozwoju od fazy mikroprzedsiębiorstwa³.

1. Rozwój mikroprzedsiębiorstw w Polsce po 1989 roku

W warunkach polskich dynamiczny rozwój mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw nastąpił po roku 1989 wraz ze zmianami systemowo-ustrojowymi. W ujęciu procesowym charakterystyczne wydaje się dla tego zjawiska eksplozji przedsiębiorczości to, iż usunięcie ustrojowo-biurokratyczno-finance-sowych barier wyzwoliło ogromny imperatyw działania w pewnych najbardziej przedsiębiorczych i odważnych warstwach społeczeństwa.

Na okres po 1989 roku przypada główna faza rozwoju przedsiębiorczości, która charakteryzowała się dynamicznym rozwojem tego sektora. W początkowym okresie transformacji, w latach 1989-1994, dynamika wzrostu liczby przedsiębiorstw z sektora MSP była bardzo wysoka. Nastąpił wtedy ponaddwukrotny wzrost liczby przedsiębiorstw, a w 1994 roku liczba podmiotów MSP przekroczyła ponad 2 mln. W kolejnej fazie, tzw. samoregulacji rynkowej, nastąpiła stabilizacja tempa wzrostu liczby podmiotów. Wzrost liczby podmiotów był już znacznie mniejszy niż w głównej fazie rozwoju, tj. przed 1995 rokiem. W rezultacie koniec lat 90. charakteryzował się stabilizacją liczby przedsiębiorstw w sektorze MSP, natomiast w latach 2001-2003 odnotowany został jej spadek w tym sektorze.

Tendencja ta została spowodowana spowolnieniem gospodarczym tamtego okresu. Warto zaznaczyć, że fakt, iż niekorzystna sytuacja gospodarcza w największym stopniu dotknęła wówczas duże przedsiębiorstwa, nie pozostając jednak bez skutku dla sektora mikro-, małych i średnich firm.

---

² Przykłady firm, które zaczynały jako jedno-, dwuosobowe mikroprzedsiębiorstwa, a które stworzyły całe gałęzie biznesu i zmieniły obraz całej gospodarki, to: General Electric, Ford, a także firmy komputerowe, jak Microsoft czy Apple.

³ Pomijając przedsiębiorstwa socjalistyczne, których geneza była zupełnie inna i które w szcążkowej formie przetransformowanej w wyniku przekształceń własnościowych i/lub komercjalizacji na początku lat 90. funkcjonują w dzisiejszych gospodarkach postsocjalistycznych z innego powodu.

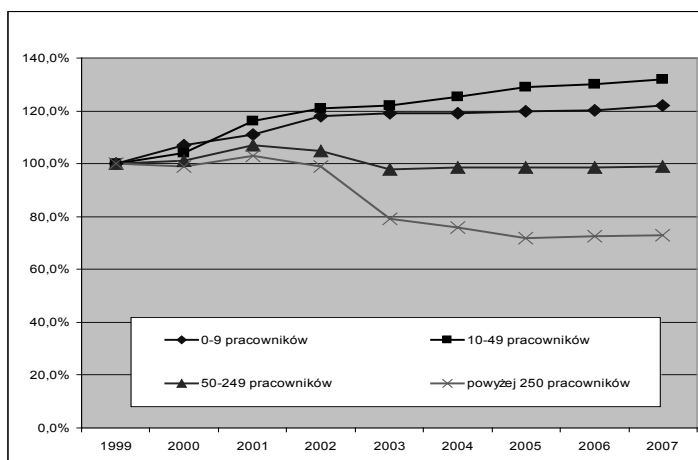
Tabela 1.

Liczba aktywnych przedsiębiorstw w latach 2003-2007

Przedsiębiorstwa	2003	2004	2005	2006	2007
Mikro	1 666 696	1 653 856	1 615 167	1 652 998	1 713 194 (96,41%)
Małe (bez mikro)	42 770	44 370	44 519	44 228	45 184 (2,54%)
Średnie	14 368	14 003	14 254	14 708	15 452 (0,87%)
MSP ogółem	1 723 834	1 712 229	1 673 940	1 711 934	1 773 830 (99,82%)
Duże	2 702	2 754	2 835	2 981	3 246 (0,18%)
Ogółem	1 726 536	1 714 983	1 676 775	1 714 915	1 777 076 (100,00%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Gospodarki

Po roku 2003 liczba przedsiębiorstw sektora MSP spadała. Wzrosła ona ponownie dopiero w roku 2007 i osiągnęła poziom o 25% wyższy niż poziom z roku 1999. Należy zaznaczyć, że najwyższa dynamika wzrostu przypadła w tym okresie na przedsiębiorstwa mikro i małe, które zatrudniały od 0 do 49 pracowników.

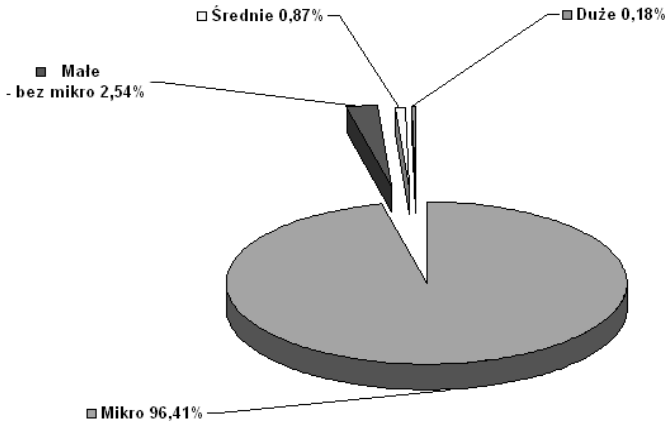

Rys. 1. Dynamika rozwoju przedsiębiorstw w latach 1999-2007

Źródło: opracowanie na podstawie: *Zmiany strukturalne podmiotów gospodarki narodowej 2003-2007*, GUS [w:] *Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2007-2008*, PARP 2009, s. 24

Firmy sektora MSP dominowały liczebnością w roku 2007. Według Rejestru Gospodarki Narodowej (REGON) przedsiębiorstwa w tym sektorze stanowiły w roku 2007 ponad 99% wszystkich zarejestrowanych w nim przedsiębiorstw. Mikroprzedsiębiorstwa stanowiły w tym okresie ponad 96% z wszystkich zarejestrowanych. Małe (wraz z mikro) ponad 98% wszystkich przedsiębiorstw. Średnie stanowiły jedynie niecały 1%, a duże niecałe 0,2% z wszystkich zarejestrowanych przedsiębiorstw w roku 2007.

Na rysunku 2 została przedstawiona struktura przedsiębiorstw w roku 2007 w Polsce. Proporcje te były różne w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w zależności od województwa. Stan ten spowodowały odmienne warunki gospodarcze oraz infrastrukturalne w różnych rejonach kraju.

Rys. 2. Struktura procentowa przedsiębiorstw w Polsce w roku 2007

Źródło: opracowanie na podstawie: *Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2007-2009...*, dz. cyt., s. 25

Na zróżnicowanie to wpłynęły następujące czynniki:

- struktura gospodarcza,
- infrastruktura,
- chłonność rynków lokalnych,
- jakość i liczba instytucji otoczenia biznesu,
- zasoby ludzkie, czyli kapitał intelektualny.

Wydaje się, iż im większe utrudnienia i bariery biurokratyczne oraz fiskalne w otoczeniu gospodarczym, tym bardziej zanika aktywność gospodarza członków danej społeczności. Szczególnie ujemnie odzwierciedla się to na mikroprzedsiębiorczości, która jest załączkiem każdej działalności gospodarczej. Sektor mikroprzedsiębiorstw stanowi więc istotny fundament życia gospodarczego, a jego niedocenywanie będzie skutkowało dużymi uszczerbkami zarówno w sferze ekonomiczno-materialnej, jak i społecznej każdego kraju. Rozwijanie sektora mikroprzedsiębiorstw powinno więc leżeć w interesie każdej społeczności, która chce osiągać coraz wyższy poziomy rozwoju materialnego, a co za tym idzie – społecznego i kulturowego. To, jak kształtuje się ten wkład w tworzenie produktu krajowego brutto oraz w tworzenie miejsc pracy, omówione zostało w kolejnych rozdziałach.

2. Udział mikroprzedsiębiorstw w tworzeniu PKB i podnoszeniu stopy życiowej

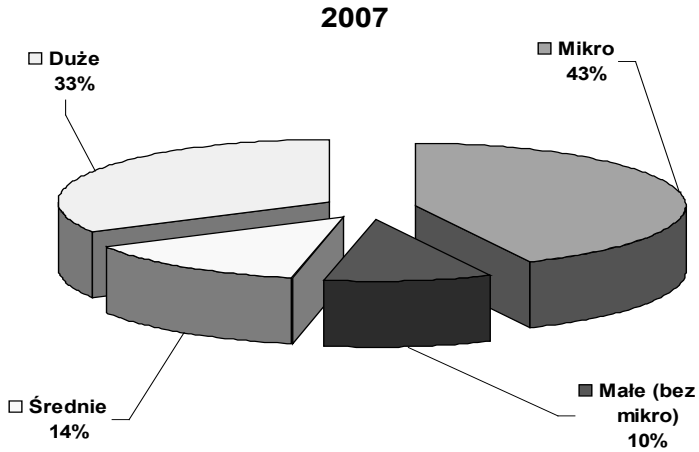
Wkład samych tylko mikroprzedsiębiorstw w tworzenie produktu krajowego brutto według danych GUS wyniósł w 2007 r. 30,1%, czyli niemal jedną trzecią wytworzonego przez całą gospodarkę krajową PKB. Natomiast sektor MSP wytworzył w 2007 r. 47,4%, czyli prawie połowę produktu krajowego brutto w całej gospodarce krajowej. Analizując sytuację wewnątrz sektora MSP, możemy zauważyć, iż udział procentowy mikroprzedsiębiorstw w samym sektorze MSP w tworzeniu produktu krajowego brutto w roku 2007 wyniósł 63,5%. Dokonanie analizy strukturalnej PKB (tabela 2) wytwarzanego jedynie przez grupę przedsiębiorstw ukazuje bardzo wyraźną dominację w niej mikroprzedsiębiorstw, które w roku 2007 wytwarzały 43% (a więc bez mała połowę) produktu krajowego brutto.

Tabela 2.

Udział poszczególnych sektorów w tworzeniu PKB w 2007 roku (%)

	2007
Mikro	43
Małe (bez mikro)	10
Średnie	14
Duże	33
Razem	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rys. 3. Struktura PKB wytwarzanego przez przedsiębiorstwa w roku 2007

Źródło: modyfikacja własna na podstawie danych GUS [w:] *Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2007-2008*, dz. cyt., s. 25, 26

Przedsiębiorstwa małe (bez mikro) wytwarzały w 2007 roku 10% PKB. Przedsiębiorstwa średnie – 14% PKB, a duże – 33%.

Proporcje procentowe wydają się przemawiać na korzyść mikroprzedsiębiorstw. Można wysnuć bardzo uprawniony wniosek, iż intensyfikacja rozwoju tego segmentu przedsiębiorstw może przynieść ogromne korzyści gospodarce krajowej.

Liczby umieszczone w tabeli 3 wydają się przekonująco potwierdzać ten wniosek. W tabeli tej przedstawiona jest dynamika zmian wartości liczbowych udziału sektora małych i średnich przedsiębiorstw w tworzeniu produktu krajowego brutto w Polsce w latach 2006 i 2007.

Tabela 3.

Struktura PKB w latach 2006-2007

Wyszczególnienie	2006	2007	Progres (%)
	(mln zł i %)		2007/2006
PKB	1 061 031,00	1 175 266,00 (100,00)	110,77
w tym przedsiębiorstwa:	749 272,00	831 024,20 (70,70)	110,91
z tego: z liczbą zatrudnionych 0-9 osób	328 710,20	354 242,10 (30,10)	107,77
z liczbą zatrudnionych 10-49 osób	78 673,50	85 894,40 (7,30)	109,18
z liczbą zatrudnionych 50-249 osób	98 901,00	117 319,50 (10,00)	118,62
z liczbą zatrudnionych pow. 250 osób	242 987,30	273 571,20 (23,30)	112,59
Udział całego sektora MSP w tworzeniu PKB (%)		557456,00 (47,40)	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wynika z niej, iż 354 242,1 mln zł produktu krajowego brutto wytworzyły mikroprzedsiębiorstwa, co oznacza kwotowo wspomniany powyżej procentowy udział na poziomie 30,1% w wytworzeniu produktu krajowego brutto przez wszystkie przedsiębiorstwa, a 63,5% spośród sektora MSP⁴.

W tabeli 4 wykazany jest udział sektora małych i średnich przedsiębiorstw w tworzeniu produktu krajowego według klasyfikacji działalności (PKD).

Liczby te wskazują bardzo wyraźnie na dominację najmniejszych przedsiębiorstw prawie we wszystkich sekcjach PKD (zaznaczonych wytłuszczonym drukiem) w tworzeniu produktu krajowego brutto zarówno w 2006, jak i 2007 roku.

⁴ Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2007-2008..., dz. cyt., s. 26.

Tabela 4.

Udział MSP (sektor prywatny) w PKB (bieżące ceny w mln zł) w 2007 roku

	Ogółem	Małe	W tym mikro (do 9 osób)	Średnie
Górnictwo i kopalnictwo	22 841,00	677,40	315,20	1 505,50
Działalność produkcyjna	194 681,00	48 703,30	28 613,10	36 473,20
Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	34 469,00	1 774,60	676,10	4 954,30
Budownictwo	75 185,00	53 154,60	42 766,30	10 229,90
Handel i naprawy	189 932,00	147 633,50	123 252,20	19 080,10
Hotele i restauracje	12 998,00	9 674,60	7 195,30	1 253,20
Transport, składowanie i łączność	72 119,00	27 544,00	23 195,70	7 194,90
Pośrednictwo	52 939,00	8 033,30	2 807,90	20 390,90
Obsługa nieruchomości i firm	138 325,00	108 101,10	98 193,70	12 055,90
Edukacja	49 245,00	3 972,30	1 748,80	139,40
Ochrona zdrowia i opieka socjalna	37 344,00	11 553,30	8 785,30	1 479,30
Pozostała działalność usługowa komunalna, socjalna i indywidualna	37 753,00	10 836,80	9 202,50	1 789,70
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	5 662,00	5 661,70	5 661,70	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS [w:] *Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2007-2008...*, dz. cyt., s. 27

3. Udział mikroprzedsiębiorstw w zatrudnieniu i w tworzeniu miejsc pracy

Kolejnym istotnym wskaźnikiem obrazującym wkład mikroprzedsiębiorstw w rozwój gospodarki jest ich udział w tworzeniu miejsc pracy, czyli w liczbie zatrudnianych pracowników. Według danych GUS liczba osób zatrudnionych w końcu roku 2007 w przedsiębiorstwach wynosiła niemal 9 mln osób (8 969 000).

Chronologicznie rzecz ujmując w roku 2004, czyli w roku wejścia Polski do Unii Europejskiej, w przedsiębiorstwach zatrudnionych było 8,161 mln. osób. W roku następnym, 2005, liczba osób zatrudnionych wzrosła prawie o 1,6% do poziomu 8,288 mln. Warto zaznaczyć, że w tym okresie w samym sektorze MSP wzrosło zatrudnienie niemal o 1%. W roku 2006 tempo wzrostu liczby osób zatrudnionych było prawie dwukrotnie wyższe, a liczba zatrudnionych pod koniec grudnia 2006 roku osiągnęła poziom 8,556 mln osób.

Tabela 5.

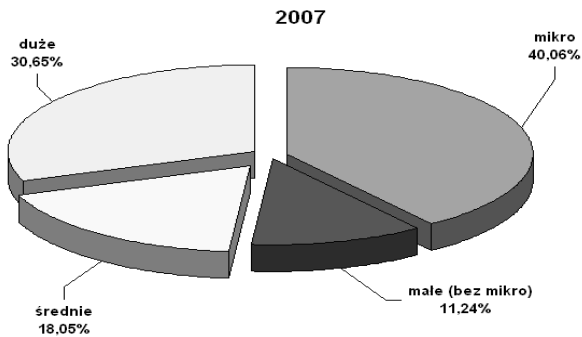
Liczba pracujących w przedsiębiorstwach ogółem i w sektorze MSP
w latach 2003-2007 (mln)

Przedsiębiorstwa	2003	2004	2005	2006	2007	Procent zatrud.
Mikro	3,397	3 384	3,403	3 475	3,593	40,06
Małe (bez mikro)	0,954	0,967	0,972	0,977	1,008	11,24
Średnie	1,479	1,462	1,494	1,542	1,619	18,05
MSP ogółem	5,829	5,812	5,869	5,993	6,220	69,35
Duże	2,310	2,349	2,419	2,563	2,749	30,65
Przedsiębiorstwa ogółem:	8,139	8,161	8,288	8,556	8,969	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki [w:] *Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2007-2008...*, dz. cyt.

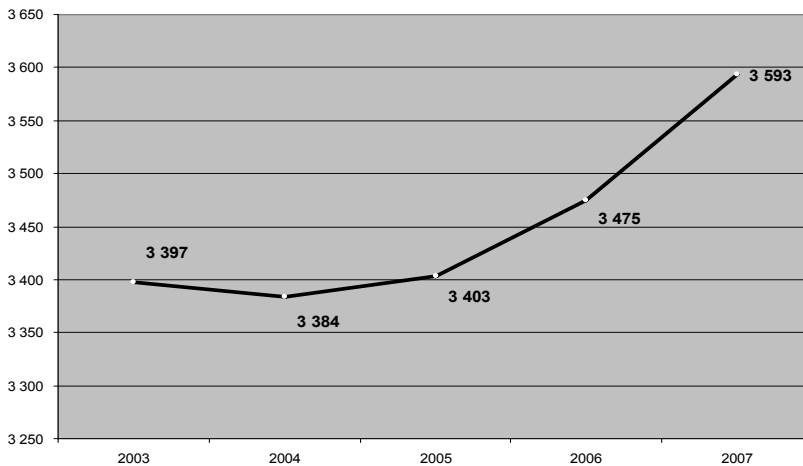
W tabeli 5 przedstawiono liczbę pracujących w gospodarce narodowej w latach 2003-2007. Po wejściu do Unii Europejskiej w 2004 roku przeciętna liczba zatrudnionych w MSP po niewielkim spadku w tymże roku wzrosła do poziomu 5,869 mln osób w roku 2005. W kolejnym roku, 2006, wzrost wynosił 2,1% i osiągnął poziom 5,993 mln osób.

Bardzo ważny i wart zaznaczenia wydaje się fakt, iż w roku 2007 mikroprzedsiębiorstwa dawały pracę 3,593 mln osób, co stanowiło 40,06% wszystkich zatrudnionych we wszystkich przedsiębiorstwach w całej gospodarce krajowej ogółem.

Rys. 4. Udział procentowy w rynku pracy w roku 2007 w podziale na sektory
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Gospodarki

W wyniku akcesji do Unii Europejskiej, po pierwszym okresie ujemnej dynamiki wzrostu zatrudnienia w roku 2004, nastąpił w segmencie mikroprzedsiębiorstw w kolejnych latach jej wzrost. W roku 2005 przybyło ponad 0,56% miejsc pracy w tym segmencie. W następnym 2006 roku wskaźnik ten wyniósł już 2,12%, a liczba miejsc pracy wzrosła do 3,475 mln. Pod koniec roku 2007 osiągnięta została rekordowa od roku 2003 liczba 3,593 mln miejsc pracy.

Rys. 5. Wzrost liczby miejsc pracy w mikroprzedsiębiorstwach w latach 2003-2008

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Gospodarki

Wart zauważenia jest fakt, iż dynamika zmian przeciętnej liczby zatrudnionych ogółem była w badanych latach bardzo zbliżona do dynamiki liczby pracujących według stanu na koniec roku.

Dotyczy to również tempa wzrostu liczby miejsc pracy i zatrudnionych w poszczególnych grupach przedsiębiorstw według klas ich wielkości. W końcu roku 2007 liczba miejsc pracy w sektorze MSP osiągnęła poziom 6,220 mln, z tego najwięcej w segmencie mikroprzedsiębiorstw – bez mała 60%, bo aż 3,593 mln miejsc pracy (tabela 5).

4. Potencjał nieaktywny w sektorze mikroprzedsiębiorstw

Poniższa analiza obrazuje nieaktywny a istniejący potencjał tkwiący w gospodarce narodowej. W roku 2007 wszystkich zarejestrowanych w Polsce (REGON) było 3 794 422 przedsiębiorstwa.

Tabela 6.

Udział procentowy przedsiębiorstw aktywnych w liczbie zarejestrowanych w REGON w 2007 roku według klas wielkości

	Zarejestrowane	Aktywne	Nieaktywne	Udział procentowy aktywnych
Mikro	3 599 259	1 713 194	1 886 065	47,6
Małe	159 426	45 184	114 242	28,3
Średnie	30 266	15 452	14 814	51,1
Duże	5 471	3 246	2 225 ⁵	59,3
Ogółem	3 794 422	1 777 076	2 017 346	46,8

Źródło: *Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2007-2008*, dz. cyt., s. 29, 32

⁵ Liczba przedsiębiorstw dużych nieaktywnych jest różnicą pomiędzy liczbą dużych przedsiębiorstw aktywnie działających a liczbą przedsiębiorstw zarejestrowanych REGON w roku 2007 [w:] *Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2007-2008...*, dz. cyt., s. 29, 32.

Wydaje się, że potencjał tkwiący w gospodarce krajowej może być porównywalny z liczbą przedsiębiorstw nieaktywnych i że mogłyby być wyzwolony, gdyby zaistniały sprzyjające okoliczności⁶.

Podsumowanie

Wkład wnoszony do gospodarki krajowej przez mikroprzedsiębiorstwa obrazują wartości przedstawione w tabeli 7.

Tabela 7.

Zestawienie wkładu do gospodarki krajowej poszczególnych sektorów przedsiębiorstw w roku 2007

Przedsiębiorstwa	Liczba przedsiębiorstw	Liczba miejsc pracy	Wytworzony PKB (mln zł)	Procent zatrudnienia	Procent PKB
Mikro	1 713 194	3 593 000	354 242,1	40,06	42,63
Małe (bez mikro)	45 184	1 008 000	85 894,4	11,24	10,34
Średnie	15 452	1 619 000	117 316,5	18,05	14,12
MSP ogółem	1 773 830	6 220 000	557 453,0	69,35	67,08
Duże	3 246	2 749 000	273 571,2	30,65	32,92
Przedsiębiorstwa ogółem	1 777 076	8 969 000	831 024,2	100,00	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Ministerstwa Gospodarki

Jak wynika z zestawienia, mikroprzedsiębiorstwa wytworzyły w 2007 roku 354 242,1 mln zł produktu krajowego brutto, czyli niemal 43% wśród wszystkich sektorów przedsiębiorstw. Mikroprzedsiębiorstwa stworzyły rów-

⁶ Liczba mikroprzedsiębiorstw nieaktywnych wskazuje na fakt, że w ich przypadku liczba mogłaby się zwiększyć o około 1 886 065, czyli ponaddwukrotnie.

nież w 2007 roku 3,593 mln miejsc pracy⁷, co oznacza procentowy udział na poziomie 40,06% w całej gospodarce krajowej⁸. W tabeli 6 są zaprezentowane wartości w porównaniu ze wszystkimi sektorami przedsiębiorstw. Można zauważyć, iż te wartości, które dotyczą mikroprzedsiębiorstw, są najwyższe. Powstaje pytanie, jak zwiększyć je jeszcze bardziej, tak aby skorzystała na tym cała gospodarka krajowa?

Zaktywizowanie i zwiększenie liczby mikroprzedsiębiorstw nie wydaje się procesem ani kapitałochłonnym, ani wymagającym wielkich inwestycji. W jaki sposób jednak zwiększyć efektywnie ich liczbę?

Zwiększenie aktywności najbardziej przedsiębiorczych, najodważniejszych warstw społeczeństwa wydaje się krokiem w dobrym kierunku.

Wiąże się to z koniecznością uwolnienia gospodarki z pajęczynowej sieci ograniczeń i barier kępujących rozwój wolnej przedsiębiorczości oraz stworzenia mikroprzedsiębiorcom bardziej przyjaznych warunków do podjęcia i kontynuowania własnej działalności gospodarczej.

Główne ograniczenia i bariery kępujące:

- prawne,
- ekonomiczne,
- biurokratyczne,
- mentalne.

Tkwiące w rynkowej strukturze gospodarki krajowej bariery niszczą motywację i chęć do aktywności oraz powodują stan hibernacji lub/i odpływanie z kraju najbardziej przedsiębiorczych i najodważniejszych członków społeczności.

Dobrym polem do działania przeciw tym barierom i ograniczeniom wydaje się sektor mikroprzedsiębiorstw.

Mikroprzedsiębiorstwa są bowiem załączkiem i źródłem przedsiębiorczości, kreatywności, innowacyjności, entuzjazmu, pasji, wytrwałej i efektywnej pracy⁹. Tak jak nie daje się posadzić od razu średnich lub dużych drzew, tak też trudne będzie tworzenie od razu dużych przedsiębiorstw. Prawo wzrostu obowiązujące w naturze występuje również w gospodarce i ekonomii. To z mikroprzedsiębiorstw wyrastają małe z małych, średnie a z średnich, duże przedsię-

---

⁷ Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2007-2008..., dz. cyt., s. 29.

⁸ Co oznacza, iż mikroprzedsiębiorstwa są największym sektorowym pracodawcą w całej gospodarce.

⁹ E. Stawasz, *Innowacje a mała firma*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 1999.

biorstwa¹⁰. Ta zasada implikuje ważny model postępowania. Nacisk na tworzenie i aktywizowanie mikroprzedsiębiorstw powinien być duży.

Im więcej mamy w gospodarce mikroprzedsiębiorstw, tym więcej będzie małych, średnich i dużych przedsiębiorstw.

Literatura

Balcerowicz L., *800 dni. Szok kontrolowany*, Polska Oficyna Wydawnicza BGW, Warszawa 1992;

Bień W., Dobiegała-Korona B., Duczkowska-Piasecka M., Kasiewicz S., Pierścionek Z., *Skuteczne strategie: rozwoju firmy operacyjne, marketingowe, finansowe*, Wydawnictwo CIM, Warszawa 2000;

Dane GUS (2008) – sektor przedsiębiorstw w roku 2007;

Dane GUS – system rejestracji przedsiębiorstw REGON;

Dane GUS [w:] *Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2007-2008*, PARP, Warszawa 2009;

Dane GUS (roczniki 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008), *Działalność przedsiębiorstw niefinansowych*, Warszawa;

GUS, *Zmiany strukturalne podmiotów gospodarki narodowej 2003-2007* [w:] *Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce a latach 2007-2008*, PARP, Warszawa 2009;

Hybel J., *Rola małych i średnich przedsiębiorstw w rozwoju rynku pracy* [w:] *Wybrane zagadnienia małych i średnich przedsiębiorstw w rozwoju regionalnym Polski*, praca zbiorowa, Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Warszawie, Warszawa 2002;

Kent C.A., *Coverage of Entrepreneurship in Principles of Economics Textbooks: An Update*, „Journal of Economic Education”, Spring 1999;

Koszarek M., Milewski G., Rybacka M., Szultka S., *Analiza czynników konkurencyjności sektora MSP w Polsce*, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk na podstawie GUS, *Zmiany strukturalne podmiotów gospodarki narodowej 2003-2007*; *Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2000-2001*, PARP, Warszawa 2002; *Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2002-2003*, PARP, Warszawa 2004 [w:] *Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2007-2008*, PARP, Warszawa 2009;

Lemańska-Majdzik A., *Czynniki sukcesu firm powstałych w wyniku samozatrudnienia*, Uniwersytet Łódzki, Łódź 2006;

---

¹⁰ Z. Pierścionek, cyt. za: A. Lemańska-Majdzik, *Czynniki sukcesu firm powstałych w wyniku samozatrudnienia*, Uniwersytet Łódzki, Łódź 2006, s. 97.

Pierścionek Z., *Strategie ogólne firmy* [w:] Bień W., Dobiegała-Korona B., Duczowska-Piasecka M., Kasiewicz S., Pierścionek Z., *Skuteczne strategie: rozwoju firmy operacyjne, marketingowe, finansowe*, Wydawnictwo CIM, Warszawa 2000;

Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce a latach 2007-2008, PARP, Warszawa 2009;

Stawasz E., *Innowacje a mała firma*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 1999.

Summary

The article “Influence and validity of Small Business and Entrepreneurship in national economy” treats about regenerations process in Polish economy after year 1989. This process was showed in context of whole sector in statistical dates. In this article was talked over the influence and the validity a Small Business and the Entrepreneurship on the national product also as well as the creating the places of work.

Translated by Jerzy Tuszyński